

LA CAMPANA DE GRACIA

La "Campana de Gràcia" desitja als seus lectors
un bon Any Nou

Any Nou, vida nova

i fora trastos vells

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Telèf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona { Espanya. . . 1'50 ptes.
cada trimestre. . { Estranger . . 2'50 »
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

La dimissió d'Anguera de Sojo

Per fi, el senyor Anguera de Sojo s'ha vist en la ineludible necessitat de presentar la dimissió del càrrec de governador civil de la província de Barcelona.

La dimissió del senyor Anguera feia temps que la reclamava l'opinió, i mai no ens hem pogut explicar perquè l'il·lustre juriconsult ha tardat tant a presentar-la.

I encara ens expliquem menys perquè el govern li ha ratificat la confiança al ponci dimissionari, quan és sabut que li manca absolutament la del poble, sense la qual la del govern no val res.

L'encert no ha acompanyat al senyor Anguera en la seva gestió.

Ha fet al port una política parcial, exclusivament favorable als elements de la U. G. T., que a Catalunya són quatre gats.

El motí de la Presó el va provocar la manca lamentable de tacte del senyor Anguera.

Ha abusat aquest senyor de les presons governatives. I sota el seu proconsolat s'ha apallissat els detinguts a la Jefatura de policia i es va massacrar els obrers durant la darrera vaga general.

No deixa el senyor Anguera un record grat del seu pas pel govern civil de Barcelona.

Ha fet allí una política de classe, que ha vingut a enverinar la qüestió social, entre nosaltres sempre tan embolicada.

Ens en alegrem, de la dimissió del senyor de Sojo, i l'aplaudim sense reserves de cap mena.

I sentim de tota la seva actuació no poder aprovar i celebrar més que el fi de la mateixa.

INTENCIONS

"A. M. D. G."

Aquí, a Barcelona, en l'estrena d'una obra titulada precisament així, A. M. D. G.—que vol dir Ad Majorem Dei Gloriam, però que el poble, amb llenguatge gràfic i cru tradueix així: Als Monàrquics Doneu los Garrofes—, unes senyoretes protestaren. Protestaren elles, i no els senyors que les acompanyaven. Protestaren tocant uns xiulets dels que usen els serenos, talment com si estessin empeltades de sereno.

Jo crec que tothom és lliure de protestar, de tocar el xiulet, de tocar el que vulgui. Però m'han dit que aquelles senyoretes pertanyien a l'aristocràcia. I, des de la nit de l'estrena d'A. M. D. G., no faig més que preguntar-me, ple de pasme i angúnia: "Per pertànyer a l'aristocràcia s'ha de tocar el xiulet, s'ha d'anar al teatre a armàr bronca etc., etcètera?...". Francament, jo creia que l'aristocràcia era una altra cosa.

Aquelles senyoretes s'indignaven perquè l'obra de Pérez de Ayala—a través de la respectuosa adaptació dels senyors López de Carrión i Galeano—és una sàtira, una diatriba punyent contra els jesuïtes, contra la vida en els col·legis de jesuïtes.

Doncs, bé; què haurien fet aquelles senyoretes si haguessin llegit ço que he llegit jo? Ho he llegit a Fray Lazo... Sí, ja ho sé que és un periodicot de mal to, els lectors del qual, com els de LA CAMPANA DE GRACIA, aniran tots a l'infern.

Però, ¿què hi farem si a mi em sembla més intel·ligent Fray Lazo que El Siglo Futuro?

Heu-vos ací el que he llegit a Fray Lazo:

HECHOS ABOMINABLES

El suceso ha ocurrido en el Reformatorio de menores de Zaragoza, cuya dirección rectoral desempeña un fraile con el concurso de seis frailes más, y de su descubrimiento

y del hecho preciso nos ofrece esta referencia persona de absoluta veracidad:

"El primer domingo de este mes, como todos los domingos, acudieron al Reformatorio varias familias a ver sus pequeños en reforma. Entre los reclusos había uno cuyo semblante pálido y entristecido denotaba que algo anormal le ocurría. El primero en apercibirse fué el padre del niño.

—¿Qué te pasa?—le dijo.—¿Estás enfermo?

El niño bajó la cabeza y no se atrevió a responder. Pero lo que no hizo él lo hicieron sus compañeros de cautiverio, quienes, como movidos por un resorte, contestaron a coro:

—Ya lo creo que le pasa algo. El P. fray Manuel le ha tenido castigado a pan y sardina por negarse a realizar una cosa muy fea que le propuso. Y no sólo él. Nos martirizan también a nosotros. Se meten en nuestras celdas y nos someten a mil marranerías. Si no aceptamos, nos castigan de muchas maneras: con amenazas, pellizcos, resregones y otras cosas más feas. Hay un fraile, el P. Fidel, que llega hasta ponernos sobre una mesa, boca abajo y con las piernas colgando, y, para que no quede rastro de su brutal salvajada, corta la hemorragia con sublimado.

Una sacudida escalofriante se apoderó de todos. Y ya no se pensó sino en protestar, cuanto antes, ante quien procediera.

Una comisión de padres marchó acto seguido a entrevistarse con el gobernador civil. Allí, en presencia del padre rector, que fué llamado por la primera autoridad, relataron lo que de labios de los niños habían escuchado.

Quiso el fraile descargar su responsabilidad, balbuceando, timidamente, unas endebles excusas, que suponían una verdadera confirmación de que lo denunciado había tenido efectividad.

Cinco, de los siete frailes que manejan el Reformatorio, son acreedores a la imputación que se les hace: fray Fidel (el más degenerado); fray Manuel, fray Estanislao, fray Pedro y fray Bernardino. Los dos restantes, el rector y fray David, son ajenos a los hechos.

UNA DENUNCIA AL JUZGADO

No obstante la monstruosidad del suceso, pronta y rotundamente comprobado, el gobernador no creyó pertinente otra sanción que ordenar que uno de sus autores, fray Manuel, se trasladara a Teruel. Respecto a los demás, limitóse a aconsejar a los padres de los niños ultrajados prudencia y silencio.

Entonces, la Juventud Republicana de Aragón—bravos mozos, simpáticamente republicanotes—tomó el suceso de su cuenta. Redactó una hoja, en que informaba al pueblo de lo ocurrido, porque los diarios *Heraldo de Aragón*, *La Voz* y *El Noticiero* se negaron a hacerlo; acudió al Juzgado y presentó una denuncia en forma sobre los hechos; se preocupó, actuó en busca de justicia y de ejemplaridad...”

Hasta aquí el relato de nuestro informador. Añádmole, aunque cueste trabajo aceptarlo como verdad, que quienes mandan en Zaragoza intentan silenciar el suceso y que la denuncia no prospere.

Què dirien aquestes senyoretes si llegien això? Què dirien tots els defensors de l'ensenyança religiosa? Què dirien els defensors de la capellanada incivil?

Lluís CAPDEVILA

Correu de l'Estranger

L'AGONIA DEL CAPITALISME

L'estat d'esperit de molta gent, avui dia, ha d'ésser molt semblant al de la multitud que, davant l'aproximació de l'any mil, creien veure venir la fi del món.

En mig d'una enorme acumulació de productes i de mercaderies, milions i milions d'homes viuen en la misèria, i molts més encara en l'estretor, la inquietud o la inseguretat.

L'obrer viu sota l'amenaça de noves reduccions de salaris. Els agricultors, en tots els països, veuen baixar el preu de venda en proporcions catastròfiques. El comerciant i l'industrial estan subjectes a les mil eventualitats de la guerra de tarifes i de la fluctuació dels canvis. El mateix financer, l'amo veritable del món, viu en una atmosfera de catàstrofe.

D'una manera general, hom pot constatar que l'agonia del règim capitalista ha començat. Fins un dels prínceps mateix de l'economia política burgesa, el professor Sombart, ha dit:

“El capitalisme ha arribat a l'edat crítica. Ha arribat, per a ell, el temps d'una senilitat fatigada i estèril. Acabades les llibertats patronals, acabada la lliure concurrència, acabada l'organització independent del capitalisme individualista, el règim burgès es fa vell i decau a totes vistes. El capitalisme ha entrat, definitivament, en el seu darrer període.”

Tan sols en les capes intel·lectualment inferiors de la burgesia hom creu encara en la possibilitat de fer marxa enrera i de sortir de les dificultats actuals mitjançant economies dràstiques en tots els pressupostos, llevat dels de la guerra, per mitjà igualment de reduccions de salaris, i per la revisió, en un sentit reaccionari, d'aquelles lleis socials que la classe obrera ha posat tres quarts de segle a conquerir i que ara està resolta a defensar fins al preu de la pròpia vida.

En les esferes més intel·lectuals del capitalisme, al contrari, es donen compte que es troben en mig d'una immensa revolució, revolució que cal fatalment encarrilar si hom vol evitar un cataclisme social.

EUROPA I ELS HITLERIANS

Si, a Alemanya, el partit nacional-socialista i el seu cap Hitler ocupessin el poder, què s'esdevindria? Quines serien les conseqüències d'aquest fet transcendental, sempre possible?

Els hitlerians havien pensat d'emparar-se del poder mitjançant un cop de mà, talment com ha estat fet en altres països. Però com Alemanya no és una monarquia, sinó una república dirigida per un president, més fidel a la seva paraula que no un rei, han hagut de renunciar a aquesta idea. Si arriben, doncs, al poder serà mitjançant les regles del règim representatiu, com un partit pel qual han votat milions d'alemanys, és a dir, amb el mateix dret que tots els altres partits.

Els hitlerians formen, certament, un partit poderós; però no són tota Alemanya, ni tan sols la majoria del poble alemany. Tenen, davant d'ells, la força de l'opinió liberal i esquerrana, la totalitat gairebé de les organitzacions obreristes del país.

Però si un cop d'Estat nacional socialista—d'aquest nacional-socialisme en què formen tots els elements més obtusos i degenerats de l'antic règim—reeixís; si Alemanya caigués sota una dictadura anàloga a aquelles que governen a Itàlia, Polònia, Iugoslàvia o Hongria, seria una catàstrofe enorme. Caldria remuntar-se als darrers anys de l'imperi de Napoleó per a trobar, a Europa, una situació tan inquietant, tan incerta, tan desesperada.

Totes les dictadures establertes fins ara, ho han estat en països secundaris, sense grans iniciatives pròpies, amb poca influència internacional. Però Alemanya, en canvi, és un dels quatre grans països capdavanters de la civilització moderna. La seva influència és, doncs, d'una transcendència excepcional. Penseu què seria d'Europa amb una Alemanya imperialista i bel·licosa, sota la dictadura cavernícola dels nacionalistes hitlerians...

Les dretes estan preparant una de les seves maniobres més brutes, més innobles.

Cal que els districtes rurals vigilin i no es fiïn ni de Sant Isidre!

—Aquestes senyals lluminoses bé les podrien convertir en brasers per als pobres que tenen fred

Botons de foc

El senyor Sánchez Toca—però encara és viu el senyor Sánchez Toca?—segueix sense tocar-hi.

Pregunta: “¿Pero hay criterio político en España? ¿Lo ha habido en los últimos años?”

Que ho preguntin a la monarquia!

El senyor Domingo (Marcelli) ha dit que Anguera de Sojo és el millor governador que ha tingut Barcelona: des de fa cinquanta anys.

Senyor Domingo, va per vostè el pollastre!

També ha dit el senyor Domingo—i ho ha dit massa a la lleugera—que “el señor Anguera ha sabido imponerse a sus convicciones de católico y de catalanista en e' estricto cumplimiento de la ley y del derecho”.

I això no és veritat! Recordeu, Marcelli Domingo, l'assassinat d'Antoni Borrell, la manifestació carlina del dia de la Puríssima, el míting de Gil Robles a Santa Anna, etcètera, etc., etc.

El president ha dit que sentia que els senyors Amadeu Hurtado i Carrasco Formiguera deixessin de formar part del govern de la Generalitat.

Nosaltres, en canvi, creiem que ni Hurtado ni Carrasco Formiguera hi feien cap falta.

Quina intervenció política té, d'un quant temps ençà, l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre? Què tindran que veure els pagesos i Sant Isidre en la política de les dretes?

Com i en qualitat de què actua el president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre sempre al costat del senyor Anguera, del senyor Amadeu Hurtado, del senyor Pelliscena i d'altres senyors per l'estil?

Les dretes estan preparant una de les seves manobres més brutes, més innobles.

Cal que els districtes rurals vigilin i no es fiïn ni de Sant Isidre!

La meva campanya anticlerical

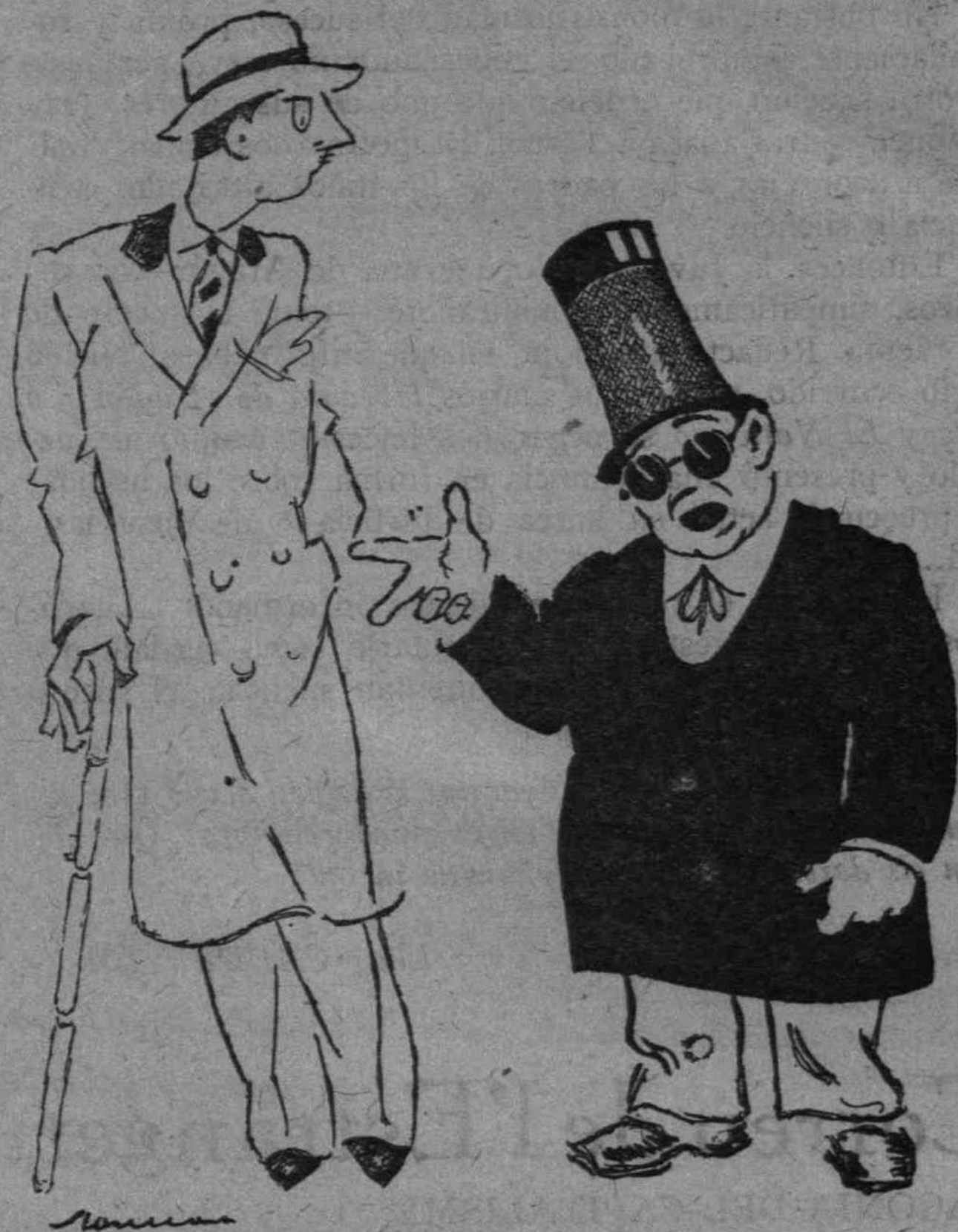
LA JONQUERA

—Els capellans, amb la supressió del pressupost del culte, encara faran negoci. Ells n'hi fan amb tot, de negoci. Han arribat a un refinament sense parió en l'art de manjar, han portat aquesta indústria a perfeccions mai assolides, i amb el truc de la persecució, de la fam i del martiri, encara faran afluir més la mosca als fidels. En aquest poble, quan les ovelles del ramat místic entren a l'estable, vui dir, a missa, el pastor s'està amb un platet a la porta, i al que no es grata la butxaca, li clava una mirada assassina i li nega l'aigua beneïta i els sants sagraments.

CASTELLTERSOL

—A la terra, als treballadors d'aquest terme no ens va gaire més bé que als companys d'altres contrades. Però almenys nosaltres tenim el consol de saber certíssim que ens espera la glòria del cel. Per orar per la salvació de la nostra ànima tenim vuit capellans i deu o dotze monges. I no arribem al miler i mig d'habitants.

—Així, doncs, ací és com a Vic. Per això les llonganisses de Castelltersol són tan cèlebres.

—De l'únic que ens podem armar és de paciència.

GRANERA

—Les trones, d'acord amb els trons, tronen que se les pelen contra el règim democràtic, que lliurement es donà el poble el 12 d'abril. Ací tenim un subjecte, que no fa un sermó que no digui que els que manen són uns porcs i uns brètols i els que van votar la República més ases que els que van ferrats.

MOIÀ

—Els de Moià encara anirem al cel més drets que els de Castelltersol, perquè alimentem més bestiar de l'encarregat de portar-nos-hi. Per dos mil cinc-cents veïns tenim dos convents, vuit esglésies, deu capellans i dues parròquies rurals. Hi ha ací tanta gent negra, que, quan surten de casa, el cel s'ennuvola de l'ombra que fan. I no creguem que per això, de caritat, n'hi hagi gaire. Teníem als afores de la població un refugi on els bohemis i els pobres, a l'hivern, s'arreceraven. Doncs, amb el pretext que allí els homes cometien la immoralitat — afigureu-vos! — de dormir amb les dones, l'hostal aquell del mal abric es va tancar. Els catòlics no mouen un peu ni obren la boca que no ofenguin a Crist. Ací els pagesos encara paguen el delme. Això que Moià va ésser declarat en l'antigor carrer o Barri de Barcelona, i els nostres avantpassats es van redimir, pagant crescudes quantitats a llurs senyors, dels drets feudals. I a un vampir d'aquests — el comte de Clarà — li van assaltar el castell i el van executar al mig de la plaça. I la porta per on el de Clarà va sortir de casa seva i el carrer per on va anar al suplici, els van tapiar, perquè mai més no hi passés ningú. Malgrat el gest de rebellia de què us parlo, vivim avui en plena Edat Mitjana. I encara els pobles de la rodalia diuen que ens enyegen la torre de l'Església major. Els hi poguéis jo enviar amb una fona!

ANGEL SAMBLANCAT

DE PROFUNDIS...

Era un jove alt, que tot just tenia trenta anys, sec com un cop de tralla, amb uns ulls de miop, somniadors i manyacs. Era rector d'un poblet de vuit-centes ànimes. La seva parròquia passava per la més dolenta de la diòcesi. Com que ningú no hi volia anar i era necessari, malgrat tot, enviar-hi algú, el bisbe hi designà aquest tímid, incapaç de contestar res més que "sí".

Des de feia sis mesos, Mossèn Pasqual vivia allà, sol, bloquejat en el seu presbiteri com un empestat. Els seus dies passaven sempre iguals, sense penes ni alegries. Al matí deia la seva missa davant de les cadires buides. La resta del temps la passava llegint el breviari. Alguna vegada, molt poc, l'anaven a cercar per ajudar a ben morir algun maialt.

Al principi havia intentat crear-se relacions. No coneixia els seus feligresos, però els estimava. Sota les seves maneres vulgars, hi havia l'ànima d'un apòstol. De petit, havia tingut la il·lusió d'arribar a ésser missioner; però les circumstàncies ho havien decidit d'una altra manera. No obstant, encara hi havia en ell, ja home, quelcom de les aspiracions de l'adolescència.

Els seus primers passos en aquell poblet havien tocat amb una sorda hostilitat. Les seves bones intencions estranyaven, i tothom mirava de reüll aquest capellà que se'ls apropava amb les mans esteses. Ningú no li tornava les visites i, si ell insistia, li feien comprendre, d'una manera o altra, que com menys el veurien, millor.

Aleshores Mossèn Pasqual, ferit en el seu amor propi, es recollí en ell mateix i no es mogué mai més del seu presbiteri, reconeixent-se vençut davant d'aquesta desconfiança amb la qual arreu s'acollia la seva sotana.

* * *

Una casa, no obstant, rebia amb satisfacció la seva visita. En ella vivien una mare i una filla. Dues bones cristianes, potser les úniques que hi havia en aquell poble de malcreients. Assistien regularment als oficis i combregaven quasi tots els diumenges.

La mare era vídua i tenia algun diner arreconat. La filla anava pels vint-i-cinc. Era petita, pigada, insignificant.

Quan Mossèn Pasqual féu les seves visites, les dues dones el reberen amb cordialitat i el feren quedar a dinar. Després, quan els altres habitants amb prou feines corresponien a les seves salutacions, elles li tornaren la visita.

I, de mica en mica, s'establí entre els tres una mena d'intimitat. El rector va acostumar-se a anar a passar cada dia una estoneta, després de sopar, a casa d'elles. Així la solitud li pesava menys. Oblidava les tristeses que havia sentit al principi davant de la indiferència o la ràbia mal disfressada dels del poble. Es recordava de les profundes paraules: "el blat no neix pas en un dia", i esperava confiat.

Un matí rebé una lletra amb el timbre del bisbat, cosa que va estranyar-li. Què li volien? Estripat el sobre, llegí:

"Reverend senyor rector: Tan bon punt rebí aquesta lletra, serveixi's venir al Palau episcopal immediatament per tal d'assabentar-lo d'una cosa urgent.—Boada, vicari general."

No tingué espera. S'arreglà sense dinar, i anà a peu cap a vila, per tal de prendre el tren que havia de portar-lo a la capital.

En ésser al Palau del bisbe i després d'una estona d'espera, el secretari de Sa Il·lustríssima li digué que el mateix bisbe desitjava parlar amb ell. Una lleu inquietud, semblant a la que s'apodera del soldat quan se sent cridat sobtadament pel seu coronel, li feia batre el cor. No obstant, reconeixia que no tenia res a recriminar-li...

Assegut en el seu butacó preferit, al costat de la llar encesa, malgrat la calor, el bisbe esperava. El capellà s'in-

Il·lusions

Potser que ens cridin amb això de la festa dels Reis...

clinà, i aleshores Monsenyor digué, amb veu tremolosa:

—Asseguí's, fill meu.

Mossèn Pasqual obeí. Després d'un silenci, el bisbe parlà amb pausa, com si cerqués els mots precisos.

—L'he volgut veure a propòsit d'una lletra que havent rebut un d'aquests dies.

Després de tossir lleugerament, continuà:

—En aquesta lletra, o en aquest anònim, més aviat, hi ha acusacions molt greus que... que...

Les paraules se li entortolligaven a la gorja. El senyor rector havia aixecat el cap. Una sorpresa enorme, que no podia dissimular, es pintava en el seu rostre. Realment no arribava a capir el què passava.

Aleshores el bisbe s'aixecà i, agafant un sobre de damunt la taula, l'allargà a Mossèn Pasqual, bo i dient:

—Aquí té el "fàctum". Llegeixi, i comprendrà més fàcilment la meva emoció.

El capellà havia agafat la lletra amb mà insegura, i a les primeres ratlles va haver de contenir-se per no llençar un crit d'indignació.

Feia poc que no arribava a comprendre, però amb aquell paper a la mà, reconeixia que aquell fet era senzill com totes les infàmies. I era ben bé d'ell, del qual es tractava en aquell escrit traçat amb mà incerta i barroera! Hi denunciaven les seves relacions amb la mare i la filla del poble, relacions que, "conegudes de tothom, eren la vergonya de tots els veïns honrats". Se l'acusava, en termes innobles, de "dormir amb la mare i desencaminar la filla". Una de les proves que sotmetien al bisbe com a més evidents, era el fet que era l'única casa que freqüentava, i acabaven l'indigne anònim pregant a Monsenyor que posés fi a tal estat de coses, que, "si continuaven, serien en desprestigi de la religió; donarien peu als seus adversaris i omplirien de vergonya tot el poble".

El rector aixecà el cap amb dignitat. Una tremolor, però, s'apoderà del seu cos. Volia parlar, i les paraules s'obstinaven a no voler sortir. Per fi, pogué cridar: "Per Déu, Sa Il·lustríssima!"; però no pogué acabar, perquè les llàgrimes el desarmaren.

Paternal, el senyor bisbe exclamà:

Reveillon

—Dotze grans de raïm? Dotze bales al cap, els donaria jo.

—Vaja, vaja, fill meu! Una mica de calma. Pensi que nosaltres no creïem ni un borrall d'aquestes calúmnies. Si jo l'he cridat, més que res, ha estat perquè jo creia que potser hi havia hagut alguna imprudència per la seva part. Vostè és jove i no veu el mal allà on els enemics de l'Església l'endevinen, i he volgut avisar-lo. Faci cas d'aquest vell, i procuri evitar els trencacolls, com vulgarment es diu.

Féu una pausa i continuà:

—La nostra missió és molt difícil. Estem voltats d'enemics. Cal evitar que es fixin massa en les nostres accions... i procurar quedar-nos a casa, oi més quan es tracta de mantenir relacions amb persones que no són del nostre sexe. Recordi les paraules de Crist: "Dona, què hi ha de comú entre tu i jo?" Mediti aquestes paraules, fill meu, i vagi en nom de Déu.

Alçà la mà amb un gest de benedicció. Mossèn Pasqual va comprendre que l'audiència havia acabat i, sense provar de justificar-se, franquejà la porta, tot tambalejant, com embriagat.

* * *

En entrar al poble, un vailet, en veure'l, imità el crit del corb.

El senyor rector apressà el pas; tenia pressa per arribar a casa seva. Sopà ràpidament, sense gana, més aviat d'esma, i després pujà a la seva cambra. Damunt de la taula veié el breuari, l'agafà, i s'esforçà per llegir-lo, per trobar-hi un consol; però el seu esperit fugia, i les lletres diminutes, davant dels seus ulls mig negats, dansaven una sarabanda folia.

Aleshores, abandonant el llibre, es dirigí cap a la finestra i l'obrí de bat a bat. Una alenada d'aire penetrà a la cambra i féu vacillar la flama de l'espelma.

Mossèn Pasqual respirà llargament. Era una nit de maig, voluptuosa i serena. Davant de la rectoria, l'església rústega dreçava la seva massa immòbil, mig perduda en la fosca. Al seu costat brillaven els llums groguencs de les cases veïnes. De tant en tant, algunes ombres travessaven la plaça, se sentia alguna rialla ofegada i després tornava a regnar el silenci més absolut.

El senyor rector somiava. Dintre el seu cervell sobreexcitat revivien els esdeveniments d'aquell dia amb una mena d'intensitat dolorosa. Es veia davant del bisbe, i, malgrat fer un cor-esforç, les llàgrimes el vencien.

Què els havia fet a aquells miserables, l'odi dels quals el perseguia fins en la seva vida privada? No havia anat vers ells, amb les mans esteses, com vers els germans?

Un fàstic immens l'envaïa. Era per aquella gent, per la qual ell havia sacrificat la seva joventut? Era per ells, que envelliria sense amor, estèril? Era per ells, que no coneixeria cap gaudi?

De sobte, espantat per tot el que acabava de pensar, es tapà la cara amb les mans. Després, fent alguns passos, es deixà caure agenollat als peus del Crucifix.

Quan l'alba espantà les ombres de la nit, encara orava.
SILOP

Any nou Republicà

Sabut és el refrany d'"Any nou, vida nova".

Nosaltres creïem sincerament que aquesta nova vida havia començat el 14 d'Abril de 1931.

Anàvem errats.

Aquells primers dies de República, foren uns dies de covard recolliment per part de la gent malvada. Totes aquestes persones que es diuen amants de l'ordre i que empudeguen d'una hora lluny a Borbón, varen tenir cura d'estar-se a casa a la perspectiva de veure en què acabaven aquelles entusiastes manifestacions. De mica en mica tregueren el seu nas de gos perdiguer. De mica en mica, gràcies a l'actitud massa generosa i massa sentimental del poble, reaccionaren del seu pervers instint i gosaren, finalment, eixir de casa amb aquell aire d'hipòcrita resignació. Hom, veient-los, els hauria compadit. Tal era el seu cinic posat de víctima.

No podien negar, per això, que dintre seu duïen el germen de la mala bava.

Procuraren, de primer, escoltar i callar.

Pocs dies després ja se'ls veia intervenir en les nostres coses.

No contents d'això, han acabat per disfressar-se de republicans, perquè han vist que nomenant-se així se'ls obrien altre cop les portes que semblava havia barrat per sempre més el poble.

Cal que aquesta xurma miserable i rastrera no intervingui més en els nostres afers. Hem d'anular-los completament. Fer-los impossible la vida, aquesta "nova vida" que amb l'Any Nou anem a començar.

Ha d'ésser, la nostra, una vida de fermesa i rectitud. Pobres com som, hem de lluitar i treballar per no haver mai de menester dels favors d'aquesta gentussa indigna, que perquè és poderosa, es creu suficientment capacitada per fer trontollar els ideals dels homes que no pensen com ells.

Aquest any que comença, i que ells sarcàsticament motegen d'"any de dolor", perquè confien en la misèria que ha de regnar en les llars que despòticament, inhumanament esfondren, allunyant o retenint el dinar mal guanyat, ha de refer-se amb l'esforç i voluntat de tots nosaltres. Aquesta misèria i aquest dolor, no ens han d'espantar per res.

Avui, la nació, lliure com està de lladres, esbirros i altra genteta per l'estil, podria fer molt per millorar la situació dels que treballen. Però els rics no ho volen. No ho volen, aquests homes que pomposament es diuen amants de l'ordre i amants de Déu.

¿I sabeu per què no ho volen? Perquè els han tret un rei indecent, perquè els han arrabassat un règim despòtic, perquè no poden fer de negrers; perquè ens hem tombat d'espatlles a l'Església, perquè no apliquem la llei de fugues, perquè som republicans fins al moll de l'os.

Tot aquest femer d'homes i dones, que tenen palaus a la ciutat, que vesteixen a la darrera moda, que estimen Déu quan els sembla bé, que tenen automòbils, i cavalls, i meques, no són dignes de nosaltres.

Els hem de menysprear, de vexar, d'abandonar en un recó com una cosa tronada i inservible. Tancar-los en un recambró qualsevol per llençar-los, el dia que vingui a tomb, al foc de Sant Joan de la justícia.

Any nou republicà!

La gent honrada i humil et saluda amb tot respecte!

AGUSTÍ COLLADO

IRREVERÈNCIA

En un centre benèfic al que concorren molt sovint alguns viatjans catalans, es va representar una d'aquestes festes "Canción de cuna", d'En Martínez Sierra.

Hom sap que En Martínez Sierra, d'ençà que s'ha convertit en autor d'"escenaris" de pel·lícula, torna a ésser molt popular a Madrid.

Per si vostès no coneixen l'argument de "Canción de cuna", els l'explicarem.

En un convent de monges, apareix un dia al torn un cistell que fa de bressol a una criatura, a una filla de l'amor. Les monges se l'afillen i dintre el claustre floreix un sentiment de maternitat honorària. A l'acte segon, la filla de l'amor, ja gran, se'n va al món per a casar-se, i les monges resten tristes, sense la que podríem dir la seva filla.

Doncs, bé: tot això tan sentimental, tan tendrívcl, no escapà a la punxant ironia dels viatjans a què abans hem alludit.

—Què t'ha semblat? — preguntava un.

I l'interpellat, amb una punta de somris als llavis:

—Res... Un idilli de mongetes tendres.

EN MUÑOZ SECA HA FET "L.A.O.C.A."

Que no és, precisament, el mateix que fer l'ànec.

Hom sap que l'illustre torturador de l'idioma, a qui les males llengües de la capital d'Espanya nomenen "El de los chistes cadavéricos" ("porque son hechos a base de palabras que se descomponen"), és monàrquic fervent, i gairebé cavernícola.

Això li ve d'una vegada que va tenir l'altíssim honor, en ocasió d'una visita d'En Llapisera al local de la Societat d'Autors — si la memòria no ens és infidel — de fer un "chiste" a Sa Desapareguda Majestat.

Fou el cas que un membre de la Junta, que pel que es veu, no estava gaire al tanto de les cerimònies amb què s'ha de rebre un monarca, encara que fos "El Africano", pronuncià uns mots sense la vènia d'En Llapisera. En Muñoz Seca es donà compte de la planxa i, somrient, s'adreçà al rei i li digué:

—Perdone Su Majestad: el compañero no conocía el protocolo y se ha proto-colado.

Degut sens dubte a aquest rècord, en Muñoz Seca, amb "L.A.O.C.A." ha fet una obra reaccionària, que, naturalment, ha agradat molt als burgesos, perquè es defensa el dret inviolable de la propietat i altres mandangues en decadència.

Però això no és el pitjor.

El pitjor és que el senyor Muñoz Seca, que ha fet l'obra a mida, com es diu vulgarment, per la companyia que la representa, ha assignat un paper equívoc a un actor que porta el mateix cognom del cap del Govern.

DIALEG IRRACIONAL

Sentit, en ple carrer de la Montera, a dos corderos (Per si vostès no ho saben, aquest és el nom amb què els xafarders madrilenys designen ara als enxufistes).

—¡Cuidado que son injustos con nosotros!

—¡Calle, hombre, calle! ¡No hay derecho! Si fuera a contar, estoy seguro que con mis ocho cargos, todavía pierdo dinero...

El mal rei

El mal rei prou ho sabia
que el volien destronar,
que tot el poble es dalia
per la pau i el benestar.
El mal rei es resistia,
no el volia pas deixar
el palau que posseïa,
l'horta gran, el fruiterar...

Tenia uns cans a la porta
que feien uns grans lladrucs;
posava una balda forta,
feia el sord a tots els trucs:
era una "novela corta"
la d'averanys malastrucs
i tenia per ben morta
l'audàcia de tants porucs...

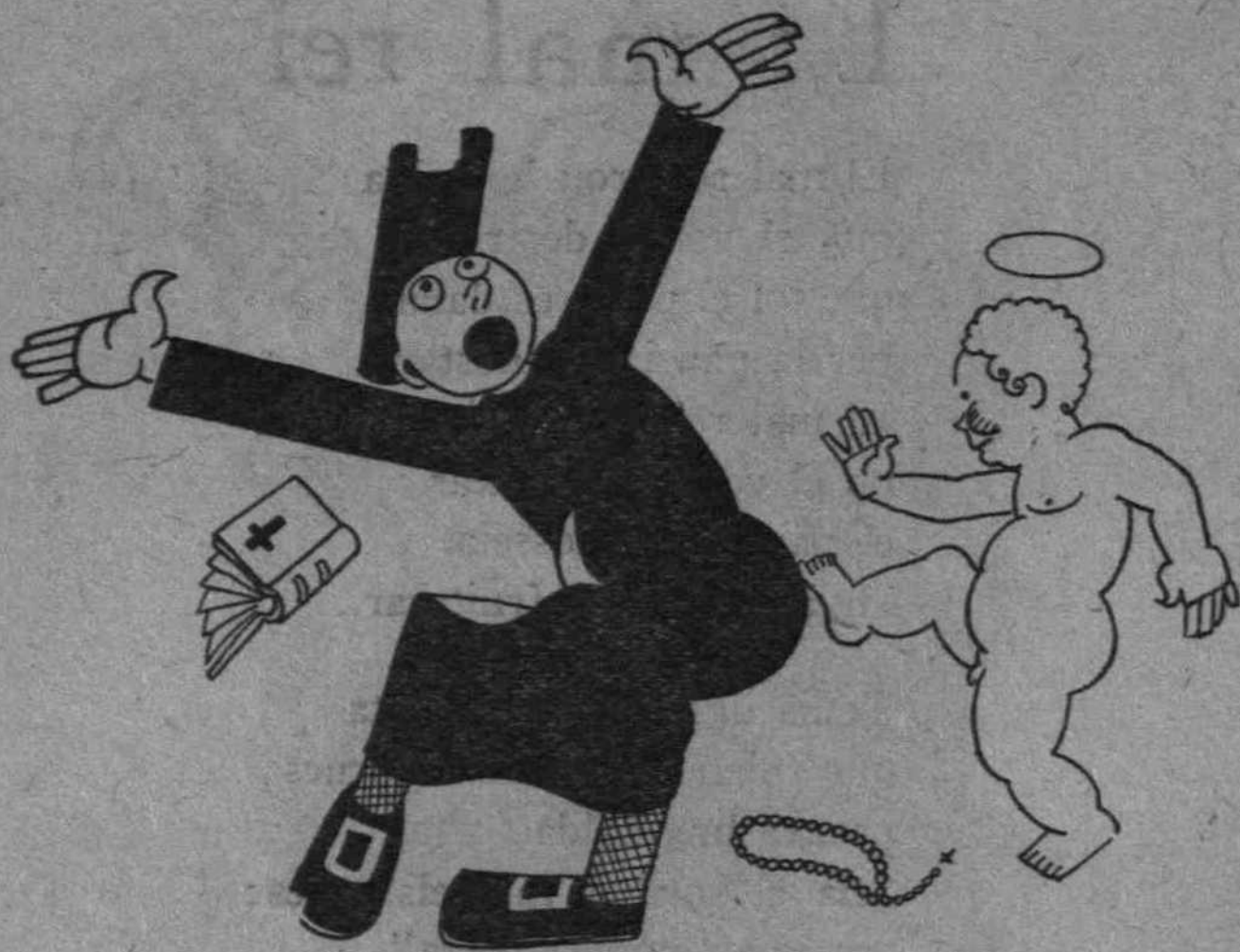
Un dia, una conductora
fou omplerta de tresors
i de nit portada enfora,
vigilada per traïdors
de la patria benefactora,
sabent que eren les suors
de la gent treballadora
en dejú de pa i amors.

Cert dia, la plebs irada
irrompí el castell feudal;
cagué la porta ferrada,
el rei saltà el finestral.
La sarcàstica riallada
d'aquell rei, deia ben alt:
—Si voleu la carretada,
veniu amb mi al camí ral...

ALBERT DAROCA I GIRALT

—Si el governador veu aquestes estàtues, les farà retirar; es creurà que és un camp de nudistes.

Any nou, vida nova

—Ara, a treballar.

Invit a l'esmena

La revolució espanyola de l'any 1931, si no va ésser rica, espectacularment, en el moment de declarar-se, no podem negar que ho ha estat posteriorment, a claps; ens hem sadollat de conats subversius, de motins violents, de sedicions polifàsiques. Millor; siguem-ho, així. Però caldrà confessar també que, simultàniament, s'ha produït un joc imponderable i ubicu de reflexions que han cristallitzat en la consciència individual d'una immensitat de temperaments desentranyats de passió militant i que graviten, decididament potser, en el platet d'oposició a les devocions radicals a curt termini.

Aquesta reacció—parlem policríticament—ens esgarriaríem de suposar-la generada per iniciativa d'adversaris antípodes, o per concupiscències anticonstitucionalistes; ara no, no ens commou, pel contrari, ens és profundament grata perquè és el producte fatal i la defensa legítima del conglomerat social que constitueixen una part d'actius, els eclèctics i els neutres, enfront de les realitats i les possibilitats, el refús envers el desplaçament precoç de la coordinació còsmica històrica. I consti que no diem històrica a seques, perquè no es confongui la llei universal immanent, a la qual alludim, amb l'efemèrides privada de les humanitats, poc sagrada i gens immune.

Potser aquesta protesta sorda representa la ponderació justa de l'eficàcia de les revolucions o llur qualitat específica, alhora que la indicació racional d'excés d'atmosferes que cal desvaporar. Perquè hi ha infinites maneres de fer revolució, encara que, a desgrat, ha fet arrel sempre l'armada, la violenta; gosariem dir que aquesta és la bàrbara, la salvatge, la primitiva, i—a veure si som profetes—que es bandejarà de la tàctica social quan la modernització no serà una cosa merament maquinista i d'"esprit", sinó que s'infiltrarà per transmissió en l'hètera humana a la manera del contingut desbordant d'una tassa de cafè xopant el terròs de sucre escadusser. Com es bandejarà, també, per improcedent, gairebé tota la resta de mètodes en vigor per incorporar les multituds a l'exercici de la suficiència econòmica cultural i tècnica.

Hi ha un principi revolucionari singularment verge d'ús, que espera l'orgasme de les seleccions proletàries dirigents, i és el d'evitar que tota conquesta econòmica, per llei de circulació, no es refongui novament, sense sedimentar en la butxaca dels beneficiats, en el xuclador viciós dels ben situats. Un millorament cal sentar-lo, treure-li tota llefiscositat que el pugui lubricar i fer-lo escorredís com una anguila; l'augment de sou, per exemple, que és una fantasia per aloses si prèviament, amb una acció seriosa revolucionari-parlamentària-legal, no s'ha negociat el tassament dels elements de vida.

I n'hi ha un altre, que és el de facilitar a tot obrer sen-

zill que funda família, a partir d'un mínim de jornal, una casa higiènica i confortable amb l'única obligació de satisfer al fisc la tributació vigent ordinària sobre riquesa urbana. Cal l'exenció de la gabella mensual del lloguer de la casa, que és la ventosa periòdica de gràcia que asseca, angoixosament, el miserable superàvit de l'exercici domèstic.

Això, que representaria una virada parlamentària cap a l'objecte real, esbiaixant la marxa detonant per l'ideal, ens sembla una postura més positiva, més tangible, i, tanmateix, més proselitista.

J. C. C.

REPICS

VANITAS VANITATUM

Ha mort, a Itàlia, víctima d'un atac de feridura, el germà de Mussolini.

Després del "Duce" era el més alt jerarca del feixisme.

Era, abans de la marxa sobre Roma, un modest treballador. Però després, el feixisme, va aclaparar-lo amb honors, amb riqueses, amb poder...

Com aquella gran fatuïtat de Primo de Rivera, el germà de Mussolini era també Doctor "honoris causa".

Però ara la mort no ha respectat ni el doctor ni la causa...

Déu l'hagi perdonat.

EL DICTADOR I ELS SEUS SÚBDITS

Es sabut que una de les característiques del feixisme, és la intervenció de l'Estat, és a dir, del totpoderós Mussolini, en tots els aspectes de l'autoritat dels seus súbdits.

Però és sabut també que en moltes d'aquestes intervencions, el "Duce" i el seu règim fracassen sorollosament.

MALTHUS I EL DICTADOR

Un d'aquests fracassos més coneguts ha estat en el camp dels matrimonis i dels naixements.

Malgrat una vigorosa campanya per tal d'afavorir els uns i els altres, el nombre de matrimonis ha disminuït en 20.000, i el de naixements en vora 100.000.

Subsisteix, doncs, un domini, en el qual el control mussolinista, falla.

Es decidirà també el Dictador a empresonar els matrimonis recalcitrants?

AQUEST SOLA DE CAÑIZARES!

Quina pinta aquest Solà de Cañizares! I quina mala hora va tenir el poble votant-lo.

Ara resulta que també defensa al senyor Anguera de Sojo, capità general d'Acció Catalana.

Però aquesta pinta defensa tot lo que fa pudor de capellà!

QUE ES MORIN

A Madrid no volen que els obrers sense feina demanin caritat.

I els ho han prohibit. Lo que no els han prohibit és que es morin de fam.

LA FRESCURA

La neu ha fet la seva aparició pels voltants de Barcelona.

No sabeu a què és degut això? A la pròxima vinguda del senyor Cambó a la nostra ciutat, i per què ens acostumem a la frescura.

LES CÉDULES

Han concedit una pròrroga de quinze dies per retirar les cèdules.

I als que estem pelats, sense ni cinc, què passa?